

PG DIPLOMA
JOURNALISM IN PUNJABI
2010 - 11
Semester-II

Semester -II

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:- ਕੋਰਸ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚੋਂ ਸਫਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ
ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਨਗੇ :

- ਪੱਤਰਕਾਰੀ 'ਚ ਇੰਟਰਵਿਊਜ਼ (ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ) ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ
- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਲਮ, ਲੇਖ (ਆਰਟੀਕਲ), ਸੰਪਾਦਕੀ, ਵਿਅੰਗ ਚਿੱਤਰ (ਕਾਰਟੂਨ) ਦੀ
ਮਹੱਤਤਾ/ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਬਾਰੇ

ਪੇਪਰ - 1 ਉੱਚ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਲਿਖਤਾਂ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ :

- ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 9 ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ । ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ । ਇਸ ਵਿੱਚ 8 ਛੋਟੇ
ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਰੇ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਣਗੇ । ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 4 ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ
ਹਨ । ਹਰ ਸਵਾਲ 4 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਉਤਰ 100-150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ
ਲਿਖਣਾ ਹੈ । ਬਾਕੀ ਪੇਪਰ ਚਾਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ । ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ
ਜਾਣਗੇ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਹਰ ਸਵਾਲ 16 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ ।

ਇਕਾਈ- I

- ਪੱਤਰਕਾਰੀ 'ਚ ਇੰਟਰਵਿਊ (ਮੁਲਾਕਾਤ) : ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ
- ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ

ਇਕਾਈ- II

- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਲਮ ਅਤੇ ਲੇਖ (ਆਰਟੀਕਲ) ਦਾ ਮਹੱਤਵ, ਪਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ
- ਮਿਡਲ, ਵਿਚਾਰ ਟੋਟੇ (Think pieces) ਅਤੇ ਬ੍ਰੈਈਟ (Brites) ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ
ਕਲਾ

ਇਕਾਈ- III

- ਸੰਪਾਦਕੀ ਲੇਖ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾ, ਮਹੱਤਤਾ / ਕਾਰਜ
- ਸੰਪਾਦਕੀ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਵੰਡ
- ਸੰਪਾਦਕੀ ਲੇਖ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਚੋਣ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ

ਇਕਾਈ- IV

- ਵਿਅੰਗ ਚਿੱਤਰ (ਕਾਰਟਨ) ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ
- ਵਿਅੰਗ ਚਿੱਤਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ
- ਵਿਅੰਗ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ : ਮੁੱਖ ਕਾਰਟਨ, ਪਾਕਿਟ ਕਾਰਟਨ ਅਤੇ ਕਾਮਿਕ ਸਟਰਿਪ

ਵਿਹਾਰਕ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ (ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅੰਕ : 20)

(Unit tests, snap tests, assignments, attendance and class room participation)

BOOKS RECOMMENDED (ਪੇਪਰ -1 ਲਈ)

ਸੰਪਾਦਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ

ਸਮਾਚਾਰ ਪੱਤਰ : ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਡਾਕਾਈ ਕਲਾ

ਐਲ. ਆਰ. ਨਾਗਪਾਲ

ਸਮਾਚਾਰ ਪ੍ਰਨਾਲੀ ਤੇ ਸੰਪਾਦਨ

ਐਮ.ਪੀ. ਕੌਹਲੀ

FURTHER READINGS

ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਕਲਾ

ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਸੰਚਾਰ

ਹਰਜਿੰਦਰ ਵਾਲੀਆ

ਸੰਪਾਦਕੀ ਪੰਨਾ ਤੇ ਮਿਡਲ

ਸਰਬਜੀਤ ਕੰਗਣੀਵਾਲ

ਸਮਾਚਾਰ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੇ ਵਿਗਿਆਪਨ ਕਲਾ

ਐਲ. ਆਰ. ਨਾਗਪਾਲ

Semester -II

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:- ਕੋਰਸ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚੋਂ ਸਨੌਰ

ਇਕਾਈ- IV

- ਸੰਪਾਦਕੀ ਪੰਨੇ ਦੀ ਰਚਨਾ/ਬਣਤਰ
- ਸੰਪਾਦਕੀ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਮੱਦਾਂ (items) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ/ਵਿਚਿਤਰਤਬਦੀ
-

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:- ਕੋਰਸ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚੋਂ ਸਫਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਨਗੇ :

- ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡਿਆ ਦੇ ਆਰੰਭ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪਰਸਾਰ ਬਾਰੇ
- ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡਿਆ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਕਰਨ, ਸਕਰਿਪਟ ਲਿਖਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ
- ਅੰਨਲਾਈਨ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਗਿਆਨ
- ਮੀਡੀਆ ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਪੇਪਰ - 3 ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡਿਆ ਪੱਤਰਕਾਰੀ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ	100
ਲਿਖਿਤ ਇਸਤਿਹਾਨ	80

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ :

- ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 9 ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ । ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ । ਇਸ ਵਿੱਚ 8 ਛੋਟੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਰੇ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਣਗੇ । ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 4 ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ । ਹਰ ਸਵਾਲ 4 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਉਤਰ 100-150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਹੈ । ਬਾਕੀ ਪੇਪਰ ਚਾਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ । ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਹਰ ਸਵਾਲ 16 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ ।

ਇਕਾਈ- I

- ਭਾਰਤ 'ਚ ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦਾ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
- ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਟੀ.ਵੀ. ਦੇ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਚੈਨਲ

ਇਕਾਈ- II

- ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਟੀ.ਵੀ. ਲਈ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ
- ਟੀ.ਵੀ. ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਵਿੱਚ ਬਾਈਟ (ਚਿਤਰਨ) ਦਰਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਵਣੀ (ਸੁਣਨਯੋਗ) ਅੰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ
- ਲਾਈਵ ਅਤੇ ਫੋਨੋਂ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ

ਇਕਾਈ- III

- ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਸਕਰਿਪਟ ਲਿਖਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪਰਕਿਰਿਆ
- ਟੀ.ਵੀ. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਸਕਰਿਪਟ ਲਿਖਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪਰਕਿਰਿਆ
- ਰੇਡੀਓ ਸਮਾਚਾਰ ਬੁਲੇਟਨ
- ਟੀ.ਵੀ. ਸਮਾਚਾਰ ਲਿਖਣਾ

ਇਕਾਈ- IV

- ਔਨਲਾਈਨ ਪੱਤਰਕਾਰੀ : ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਮੰਤਵ
- ਔਨਲਾਈਨ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ
- ਔਨਲਾਈਨ ਸਮਾਚਾਰ ਪੱਤਰ
- ਮੀਡਿਆ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ

ਵਿਹਾਰਕ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ (ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅੰਕ : 20)

(Unit tests, snap tests, assignments, attendance and class room participation)

BOOKS RECOMMENDED

(ਪੇਪਰ - 3 ਲਈ)

ਇਹ ਆਕਾਸ਼ਵਾਣੀ ਹੈ

ਅਮਰਜੀਤ ਵੜੈਚ

ਸੂਚਨਾ ਸੇਵਾਵਾਂ

ਡੀ.ਆਰ. ਗਰੋਵਰ

ਜਨ ਸੰਪਰਕ

ਐਚ.ਐਸ. ਦਿਲਗੀਰ

FURTHER READINGS

ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਸ੍ਰੋਤ : ਇਕ ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ਐਮ. ਪੀ. ਸਤਾਅ, ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ

Semester -II

ਪੇਪਰ 4 :

ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਕੰਮ

ਕੁਲ ਅੰਕ : 100

- ਕਿਸੇ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਖਬਰਾਂ ਵਾਲੇ ਚੈਨਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹੋਲ ਕਰਨੀ : ਅੰਕ 16
(ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ)
- ਮੁੱਖ ਪੰਨੇ ਦੀ ਖੁਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਫਰਜ਼ੀ ਰੂਪਰੇਖਾ (ਡੱਮੀ) : ਅੰਕ 14
- ਖੁਦ ਦੇ ਪਰਕਾਸ਼ਤ ਲੇਖ, ਸੰਪਾਦਕ ਦੇ ਨਾਂ ਪੱਤਰ ਆਦਿ : ਅੰਕ 14
- ਕਿਸੇ ਉੱਘੇ/ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਪ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੰਟਰਵਿਊ : ਅੰਕ 14
- ਸੰਪਾਦਨ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ : ਅੰਕ 14
- ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ 'ਚ ਪਰਕਾਸ਼ਤ ਸੰਪਾਦਕੀ ਲੇਖਾਂ ਦਾ : ਅੰਕ 14
ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਨਿਰਖ-ਪਰਖ ਕਰਨੀ
- ਕੰਪਉਟਰ ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਕੰਮ : ਅੰਕ 14